

यत्याशु सिकताशकरान्विताम्' सुश्रु० । अयञ्च महा-
पापजत्वान्महारोगः । "उन्मादस्त्वग्दोषो राजयक्ष्मा
श्वासोसधुमेहो भगन्दरः । उदरोऽश्रुसरीलघौ महा-
रोगाः" सु०त० नार० ।

अश्रुसरीलघु पु० अश्रुसरीं मूलकच्छं हन्ति हन-ट । वरुणवृक्षे
अश्रुसरीहर पु० अश्रुसरीं हरति ह-ट । (देधान) देवधान्ये ।
अश्रुसवत् ति० अश्रुमाऽस्त्यत्र सवत् । पाषाणभूयिष्ठे देशे स्त्रियां
ङीप् । तथाविधभूमेर्गुणाश्च । "तत्राश्रुसवती स्थिरा गुर्वी-
श्यामा कृष्णा वा स्थूलवृक्षशय्याया गुणभूयिष्ठा ।
स्निग्धा भीतलासन्नोदका स्निग्धशय्यात्पकोमलवृक्षप्राया
शुक्लाम्बुगुणभूयिष्ठा नानावर्णा लघ्वश्रुसवती प्रविरलात्य
पाण्डुवृक्षप्ररोहाऽग्निगुणभूयिष्ठा इति" सुश्रुतः ।

अश्रुसार पु० न० अश्रुस्रमनः सार इव । लौहे । "फल्गुवृक्षिक-
दर्भाश्रुसारचूर्णकवारिणा" सुश्रु० । "प्रास्थाः स-
त्वरमश्रुसारकठिना गच्छन्ति गच्छन्त्वमी" सा०द० ।
इव० । तत्तुल्यकठिने ति० ।

अश्रुहन्मन् न० हन्यतेऽनेन हन-मनिन् हन्म आयुधम्
अश्रुमनिर्मितं हन्म । लौहनिर्मिते आयुधे "अग्नि-
तस्तेभिर्युवमश्रुहन्मभिः" ऋ० ७, १०४, ५ ।

अश्रुमादि पु० ईत० । चतुरश्र्यां पाणिन्युक्तरप्रत्ययनिमित्ते
शब्दगणे स च गणः अश्रुमन्, यूय, जप, मोन, नद, दर्भ,
वृन्द, गुद, खण्ड, नग, शिखा, कोट, पाम, कन्द, कान्द,
कुल, गह्व, गुड, कुण्डल, पीन, शुह ।

अश्रुमार्म न० अश्रुमकारकमर्म । (पाथुरे) अश्रुसरीरोगे ।

अश्रुमीर पु० न० अश्रुमास्त्यस्य ईरन् । (पाथुरे) अश्रुसरीरोगे ।

अश्रुमीत्य न० अश्रुमनः उत्तिष्ठति उद्-+स्था-क ५ न० । शिला-
जतुनि राजनि० ।

अश्रु न० अश्रुते नेत्वम् अश्र-रक् । नेत्वजले "सखीभिरश्रोत्तर-
मीक्षितामिमासु" कुमा० "नेत्राध्यामश्रुत्सृजन्
रामा० । सुखा० अस्वये इति न सवत् । अश्री अश्रु-
युक्ते ति० स्त्रियां ङीप् ।

अश्रुडा स्त्री अभावे न०त० । अश्रुडाभावे विरोधे न०त० ।
अश्रुदविरोधिनि श्चित्तवृत्तभेदे । "कामः संकल्पोविचि-
कित्सा अश्रुदप्रज्ञा घृतिघृतिह्वीर्धीर्भीरिखेतत्सर्वं मन-
एव" श्रुतिः "अश्रुद्वया च यद्दत्तं तस्मानससुदाहृतम्"
गीता । न०ब० । अश्रुद्वान्ये ति० । [श्रुत्ये ति० ।

अश्रुद्वेय ति० न०त० । अश्रुद्वानर्हे अविश्वसनीये । अश्रुम-
अश्रुम पु० अभावे न०त० । अश्रुमाभावे अनायासे न०ब० ।

अश्रुवण न० अभावे न०त० । अश्रुवणाभावे न०ब० । अश्रुवण-
श्रुत्ये ति० अश्रुतेन्द्रियश्रुत्ये बधिरे ति० ४सर्पे पु० ।

अश्रुद्वभोजिन् ति० आद्वं न भुङ्क्ते भुज-णिनि असमर्थ
स० । सति भोजने आद्वमेव यो भुङ्क्ते तस्मिन् । "अश्रुद्व-
भोजीत्यत्र सति भोजनेऽश्रुद्वमेव भुङ्क्ते न आद्वमिति न
नियमः तथात्वे व्रतलोपः स्यात्" दुर्गसिंहः प्रा०त० ।

अश्रुान्त ति० अश्रु-कर्त्तरि न०त० । अश्रुान्ति अश्रुमश्रुत्ये
अश्रुविरते श्रुक्रियाविशेषणत्वे न० । "अश्रुान्तश्रुतिपाठपूत-
रसनाविभूतभूरिस्तवेति नैष० । भावे क्त न०त० ।
अश्रुविश्रामे न० ।

अश्रुि(श्री) स्त्री अश्रुते संहन्त्येऽनया अश्र-वङ्गा० क्ति ।
श्रुहादेः कोणे । आश्रीयते संघातार्थम् आ+श्री- "आडि-
श्रीहनिभ्यां ह्रस्वश्च" उपा० इन् स च डित् । श्रुङ्गादेर्यभागे
उभयत्व वा ङीप् । "वृत्तस्य हन्तुः कुलिशं कुलिशताश्रीव-
लक्ष्यते" कुमा० वाजपेययूपं प्रकृत्य । "स वा अश्रुिर्भवति
तस्मादश्रुिर्भवति" शत०ब्रा० । चतुःपूर्वादस्मात् अच्-
समा० चतुरश्रः । "ल्लुप्तोपचारां चतुरश्रवेदीम्" कुमा०
योगविभागात् अन्यस्मादप्यच् । तेन तत्राश्रु षड्श्रुमित्यादि
"आयताश्चतुरश्राश्च तत्राश्रु मण्डलिनस्तथा" श्रुलक्षणे
सुश्रुतः "वृत्तान्तस्त्रुश्रुपूर्वाणां नावाश्राणां पृथक् पृथक्"
लीला० । समासान्तविधेरनित्यत्वात् क्वचिच्चाच् । "तिरश्चिं
हन्ति चतुरश्रिरूपः" ऋ० १, २५२, २ । [कप्] शोभाश्रुत्ये ।

अश्री(क) नास्ति श्रीर्यस्य नदीत्वाभावात् न ह्रस्वः तेन वा
अश्रीर ति० न श्रीः अश्रीः अस्त्वर्थ०र । अश्रुत्सितश्रीके
"अश्रीर इव जामाता" ऋ० ८, २, २० । "अश्रीरः गुणै
हीनः कुत्सितः" भा० । अश्रुमङ्गले च । "कशं चिदश्रीरम्"
ऋ० ६, २८, ६ । "अश्रीरममङ्गलम्" भा० ।

अश्रु न० अश्रुते व्याप्नोति नेत्वमदर्शनाय अश्र-श्रुन् । नेत्व-
जले 'पपात भूमौ सह घैनिकाश्रुभिः' द्रुपयामास कौत्थी
श्रीकौश्लैः पार्थिवाश्रुभिः" "तमश्रु नेत्रावरणं प्रसृज्य"
इति च रघुः । "ल्लेषाश्रु दूषिका खेदः" मनुः ।

अश्रुत ति० न०त० । अश्रुतभिन्ने श्रुवणाविषयीभते "येनाश्रुतं
श्रुतं भवति येनामतं मतं भवति" वृ० उ० अश्रुते श्रुतं शास्त्रं
तज्ज्ञानं न०ब० । अश्रुतज्ञानश्रुत्ये मूखे "भामं विद्या-
धनात्तस्मात् स लभेतश्रुतोऽपि सन्" दा०भा० सृष्टिः ।

अश्रुति स्त्री अभावे न०त० । अश्रुवणाभावे न०ब० । अश्रुवण-
श्रुत्ये ति० "अश्रुतिमेव तददं गमयति" शत०ब्रा० ।

अश्रुपात पु० ईत० । नेत्वजलपाते क्रन्दने । "न चाश्रुपातः